

Umění jest výrazem doby, proměňuje se zároveň s ní, tak ustavičný vývoj vzdálil nynější malířství od impresionismu.

Období tohoto směru minulo, leč jeho dílo trvá, jest stupněm také k současnému umění.

Zamýšlejíc tvořiti nově, jest každé umění revoluční; své doby byl takovým odbojem i impresionismus.

Bylo mu zápasiti s návyky obecnstva, jemuž je vždy pohodlnější dívati se na věci, kterým již porozumělo; teprve tehdy, když je naučil nově viděti, líbil se.

Skutečnost impresionismu stala se všeobecnou.

Následnost uměleckých forem je na sebe vázána, a tak význam velkého malíře kteréhokoliv období jest obecně trvalý.

Letošní únor připomíná smrt malíře Antonína Slavíčka.

Uplynulo právě desetiletí, co Slavíček, nemoha dále malovat, dobrovolně odešel.

Je to největší představitel českého impresionismu. Zásady tohoto směru dnes posuzovány jeví se povrchními.

Zájem impresionistův směřoval především k zobrazení světelných a barevných jevů, nedbal tvárné zákonnosti, utkvívaje na povrchu nevnášel do obrazu nic mimo náladu.

Leč výtky činěné impresionismu nevztahují se na dílo Slavíčkovo.

Barva impresionistů bývá často samoučelná, nemívá jiného poslání než zdobiti, v obrazech Slavíčkových není této prázdnoty, jeho barva jest prostředkem tvárným.

„Nechť si zčerná,“ dí o ní Slavíček, „cit, jenž ji určil a jenž vedl štětec, potrvá.“ — Svých námětů Slavíček nevolil namátkou a dle vnější tvárnosti.

Rozuměje Českomoravské vysočině jako domovu, vracel se tam s láskou, jež je patrna.

Snažil se zjevití na obraze odtažitě vlastnosti kraje, nechtěl pracovati o ničem, co neznal a nemiloval, město bylo mu dramatem, a to jest již prvek dramatický.

Nelze říci, že by Slavíček své obrazy komponoval, leč přece je na nich patrný zamýšlený soulad, v nějž převedl rytmus krajiny i svého nitra a lze souditi (z korespondence), že se mu při tvorbě vracely ve výtvarných představách dojmy z dětství.

Slavíček se narodil 16. května roku 1870. Byl žákem profesora J. Mařáka, škola neměla na něho trvalejšího vlivu.

Asi od roku 1900 vystavoval v Rudolfinu, v Umělecké besedě a v Mánesu.

O velkých pohledech pražských (některé z nich jsou majetkem města, jiné Moderní galérie) pracoval Slavíček kolem roku 1909, o něco později vznikl Svatý Vít a Hutě na Kladně.

Slavíčkovu dílo zůstalo nedokončeno, leč i tak zjevuje velikého umělce.

Následovati Slavíčka již nelze, leč jeho vroucnost, tvárné úsilí, odboj a ustavičná touha po vlastním výrazu bude malířům trvalým vzorem.